

STRADALI U NOVOM SADU

SARA FIRIĆ (2018-2024)
VALENTINA FIRIĆ (2014-2024)

DŽORĐE FIRIĆ (1971-2024)

MILICA ADAMOVIĆ (2008-2024)

NEMANJA KOMAR (2007-2024)

ANĐELA RUMAN (2004-2024)
MILOŠ MIŠOSAVLJEVIĆ (2003-2024)

SANJA ARBUTINA ĆIRIĆ (1989-2024)

GORANKA RACA (1966-2024)

MILEVA KARANOVIĆ (1948-2024)

ĐURO ŠVONJA (1947-2024)

VASKO SAZDOVSKI (1979-2024)

VUKAŠIN RAKOVIĆ (1955-2024)

STEFAN HRKA (1997-2024)

Anja Radonjić
(2000-2024)

ZAHTJEVI:

1. OSTAVKA PREDSEDNIKA VLADE SRBIJE, MILOŠA VUČEVIĆA
OSTAVKA MINISTRA GRAĐEVINE, GORANA VESICA
OSTAVKA GRADONAČELNIKA NOVOG SADA, MILANA ĐURIĆA.
2. HITNO HAPŠENJE, PROCESUIRANJE I KAŽNJAVANJE ODGOVORNIH.
3. UVID JAVNOSTI I STRUKE U KOMPLETAN UGOVOR I DOKUMENTACIJU KOJA JE VEZANA ZA SVE PROJEKTE KOJI SU PROGLAŠENI OD NACIONALNOG ZNAČAJA.

tomamomirovic

Narodno pozorište u Beogradu / National

120 свиђања

tomamomirovic Antifašizam i antisemitizam su ugrađeni u temelje Srbije. Nikada ne smemo zaboraviti herojstvo onih koji su svojom žrtvom u borbama protiv okupatora stvarali zemlju u kojoj danas živimo.

thetrailblazery

Suggested for you

Follo

**EDUCATION IS NOT MEMORISING
THAT HITLER KILLED MILLIONS OF
INNOCENT PEOPLE.**

**EDUCATION IS UNDERSTANDING HOW
MILLIONS OF PEOPLE WERE
CONVINCED THAT IT WAS REQUIRED.**

**EDUCATION IS LEARNING HOW TO
SPOT THE SIGNS OF HISTORY
REPEATING ITSELF.**

-MOHAMAD SAFA
[A]THEHAPPYGIVERS

124K

1,034

26.9K

thetrailblazery What is education?

ZLOČINI POSLUŠNOSTI

Autorizacija zločina –“zločini poslušnosti” odigravaju se po definiciji u kontekstu neke situacije autoriteta

- kada su akti nasilja **eksplicitno naređeni, implicitno ohrabrivani, prikriveno odobravani ili dozvoljeni**
- U situacijama autoriteta – *kada počinitelj smatra naredbe i autoritete legitimnim* - pojedinac ima doživljaj kao da *nema izbora* iz čega proizilazi shvatanje da je njegova **dužnost** da se pokori naredbama autoriteta (bez obzira na lične želje).
- Pojedinac u takvoj situaciji ne doživljava sebe kao nekoga ko je lično odgovoran za posledice svojih postupaka (pošto nema izbora). On nije svesni akter – već **samo produžena ruka autoriteta**. Stoga, kada njegovi postupci povređuju druge, on može biti relativno **oslobođen osećanja krivice**.

DEČAK U...

- Novi “dom” – hladan, mračan, siv
- Posao porodice da podrži oca koji je je “veliki vojnik i radi važan posao”
- “Moj posao je važan za našu zemlju. Stvaramo novi, bolji svet”
- Deda – “Ovo je istorija u stvaranju”

Rutinizacija –kada ljudi prekrše neke norme, **kada učine prvi korak**, nalaze se u novoj psihološkoj situaciji u kojoj postoji snažan pritisak da nastave dalje (svest o kriminalnoj prirodi aktivnosti nagoni ih na dalje korake u cilju opravdavanja svog učešća, sprečavanja da budu otkriveni, po sebe negativnih posledica i sl.).

- U situacijama “zločina poslušnosti” - verovatnoća moralnog otpora zločinu je uveliko umanjena ***pretvaranjem aktivnosti u rutinske, mehaničke, striktno programirane operacije.***
- Rutinizacija ima dve funkcije: **redukuje neophodnost donošenja odluka i čini lakšim za izbegavanje implikacije aktivnosti**

Dehumanizacija - inhibicije protiv ubijanja ljudi su tako jake da je potrebno još i da se žrtve budu **lišene svog statusa ljudskosti** da bi mogle biti podvrgnute sistematskom ubijanju; ukoliko su **dehumanizovane**, na njih se više ne primenjuju uobičajeni principi moralnog delanja i ljudskosti.

- Dehumanizacija je najverovatnija kada je reč o posebnoj **kategoriji** ljudi koji su **istorijski stigmatizovani i isključeni**, marginalne grupe, žrtveni jarci(već postoje uobičajeni, tradicijom uspostavljeni nazivi, predstave, stereotipi).
- Dinamika masakra dalje povećava stepen dehumanizacije žrtvenih grupa = jedini način da se opravdava takvo ponašanje jeste da se žrtve, tj. **socijalne kategorije kojima pripadaju, ne smatraju ljudskim bićima** i da zaslužuju da budu iskorenjene. Depersonalizacija = dehumanizacija.

Dečak u...

- Ljudi koji žive na farmi nisu farmeri... “oni u stvari i nisu ljudi”
- “Ako nađeš dobrog Jevrejina, bićeš najbolji istraživač na svetu”
- Brojevi i “pidžame” umesto imena i odeće
- Pavel – lekar koji ljušti krompire
 - Nema nikakve interakcije sa njim, osim povremene naredbe – “TI! OVDE! ODMAH!” (kada je potrebno naći gumu za ljušćicu)
 - “žrtveni jarac” isfrustriranog Kotlera nakon što se otkrije njegova “izdaja” – nije prijavio oca kao neprijatelja države
 - Porodica mirno doručkuje dok se čisti Pavelova krv sa pločica

PREDUSLOVI MASOVNIH UBISTAVA I GENOCIDA

- Teški životni uslovi – Hitler – antisemitska propaganda u osvit 1. svetskog rata; 1914. odlazi u Minhen; nakon rata Nemačka pada u haos
- •Bazične vrednosti – sigurnost, pozitivni identitet, potreba za efikasnošću i kontrolom u životu, povezanost sa drugim ljudima i grupama, potreba za razumevanjem realnosti i stabilnošću, potreba za smislom života
- •Konflikt između grupa (često posledica nejednakosti u društvu koje dovode do teških životnih uslova)
- •Sopstveni interes
- •Snažna identifikacija sa grupom – Hitler – tek 1932. dobija nemačko državljanstvo, ali sebe vidi kao Nemca; naglasak na nemačkoj mitologiji, Vagneru, kulturi...; nacistička ikonografija; Srebrenica – skidanje tabli sa imenima poznatih ličnosti druge grupe; Srebrenica kao “poklon” za Petrovdan
- •Traženje žrtvenog jarca – Hitler – Jevreji i komunisti kao krivci što je izgubljen rat; uverenje da su svi Jevreji i komunisti kući, nisu u ratu, iako je on u četi sa Jevrejima; Civili kao žrtva osвете za počinjene zločine njihove grupe

PREDUSLOVI MASOVNIH UBISTAVA I GENOCIDA

- Ideološka i društvena uverenja (pogotovo ako su u osnovi uverenja u pravednost superiornosti jedne grupe nad drugim) – Hitler – nacionalizam kao novi oblik vladanja nakon monarhije i kratkotrajne vladavine komunista; nema ujedinjenja sa socijalistima (“Ili će se nama priključiti, ili ih neće biti”)
- Negativan stav prema grupi (pogotovo ako grupa bolje stoji od drugih u situaciji krize) – Hitler – Beč kao mesto u kome Jevreji i Cigani iskorišćavaju ljude
- Grupa kao žrtva u prošlosti i kolektivno sećanje (preterana reakcija na nove konflikte) – Versajski mir; “Došlo je vreme da se posle Bune protiv dahija osvetimo Turcima na ovom prostoru”
- Snažno poštovanje autoriteta
- Nedemokratsko društvo – Hitler – fascinacija ljudi i sudija, čak i nakon neuspelog puča koji se vidi kao borba za novu Nemačku
- Uloga vođa i elita
- Postepena evolucija nasilja i konflikta (uvođenje u instrumentalno stanje) – Hitler – u početku na talasu nacionalnih osećanja; borba protiv nepravednog Versajskog mira; korišćenje ljudi iz starog režima kao tranzicija u novi; svaki izbori sve više poslanika... DEKRET OPUNOMOĆENJA 1933. POTPUNO PREUZIMANJE VLASTI

OBIČNI LJUDI

- Einsatzgruppen
- U početku “čišćenje terena” je bilo vezano za masovna streljanja
- “Obični ljudi” teško podnosili toliko kršenje moralnih normi, bez obzira na ideologiju, prehodnu indoktrinaciju i dehumanizaciju žrtava
- Kako bi se zaštitili vojnici, pronađeno novo rešenje – rutinizacija postupka kroz gasne komore

ZLOČINI POSLUŠNOSTI

- Banalnost zla
- Pitanje krivice i odgovornosti
- Da li se zločini velikih razmera zaista mogu objasniti prostim prebacivanjem odgovornosti?
- Nema zločina bez mržnje (Daniel Goldhagen)
- Hannah Arendt – Eichmann u Jerusalimu
- Kristofer Brauning – Obični ljudi

oma and people from the Soviet Union) and torturing them. During the trial, the defendants were only following Höss's orders. The verdict was announced on December 20, 1947. 23 persons' sentences were commuted to life imprisonment. The camp doctor Johann Kremer and avoided the death penalty. The other sentences were carried out. In addition, six defendants' sentences were commuted to 3 to 15 years in prison. One person was acquitted. It was according to the prisoners' accounts, helped them.

le mogłam, na wszystkim
przecież wydawać roz-
porządkowana komen-
dować, co się dzieje w
tego nie zabiłam, zawsze
v.

u kobiecego w Birkenau

ojach, to znaczy w wybiera-
żniarek do gazu. Nie prze-
do prostu swoim widzieli.
dąty ofiarą selekcji przepro-
młodę i zupełnie zdrowe.

i służbę w oświęcimskim obo-
zuwam się do żadnej winy. Nie
czucia, że dopuściłem się tam

Wydziału Politycznego KL Au-

zimmym, wyrachowanym i bez-
nym spokojem skinieniem palca

to, iż więźniów wezwany do oddziału
bnera zegnął się ze współwięźniami,
a śmierć, tak że powrót więźnia [...] do-
dośnie przez kolegów.

więźni

*I would help every prisoner as much as I could, in all ways.
[...] After all, I couldn't give orders myself, I was subordi-
nate to the commandant in every matter. I couldn't always
know what was going on in the camp, because it was too
big. I never killed anyone, I always tried to ease the fate of
the prisoners.*

Maria Mandl – director of the women's camp in Birkenau

*She took part in all selections, that is, in selecting female
prisoners who were already imprisoned in the camp to be
gassed. She went overboard, guided simply by her whim. In
many cases, young and perfectly healthy women would fall
prey to Mandl's selection.*

Luba Reiss – prisoner

*I feel no guilt in connection with my activities and service in
the Auschwitz concentration camp. In my conscience, I do
not feel that I have committed any lawlessness there.*

Maximilian Grabner – head of the Political Department at
KL Auschwitz

*Grabner was a cold, calculating and ruthless man who, with
complete calmness, sentenced people to death with just a
flick of a finger.*

Feliks Mytyk – prisoner

*It was typical that the prisoner summoned to the unit led by
Grabner would say goodbye to their fellow prisoners, becau-
se they believed they were going to their death, so a prisoner
returning [...] to the block was greeted with joy by their col-
leagues.*

Bolesław Lerczak – prisoner

Pasivni posmatrači

- Nemar zbog gomile
- Difuzija odgovornosti
- Poricanje zločina
 - Nepriznavanje činjenica
 - Emocije (nepostojanje empatije)
 - Specifična moralnost
 - Nedelovanje
- Dobri ljudi ne vrše zločine, dakle, moja grupa ne čini takve stvari
- **Tata je dobar, samo upravlja strašnim mestom**
- Loše stvari se dešavaju samo lošim ljudima, dakle, ONI mora da su uradili nešto loše
- **Jevreji su u radnim logorima pošto su zli i loši u svemu - Gretel**
- Poricanje verovatnije kada ima više ljudi, kada je situacija nejasna i kada se bojimo reakcije drugih
- **Zločin u Štrpcima**

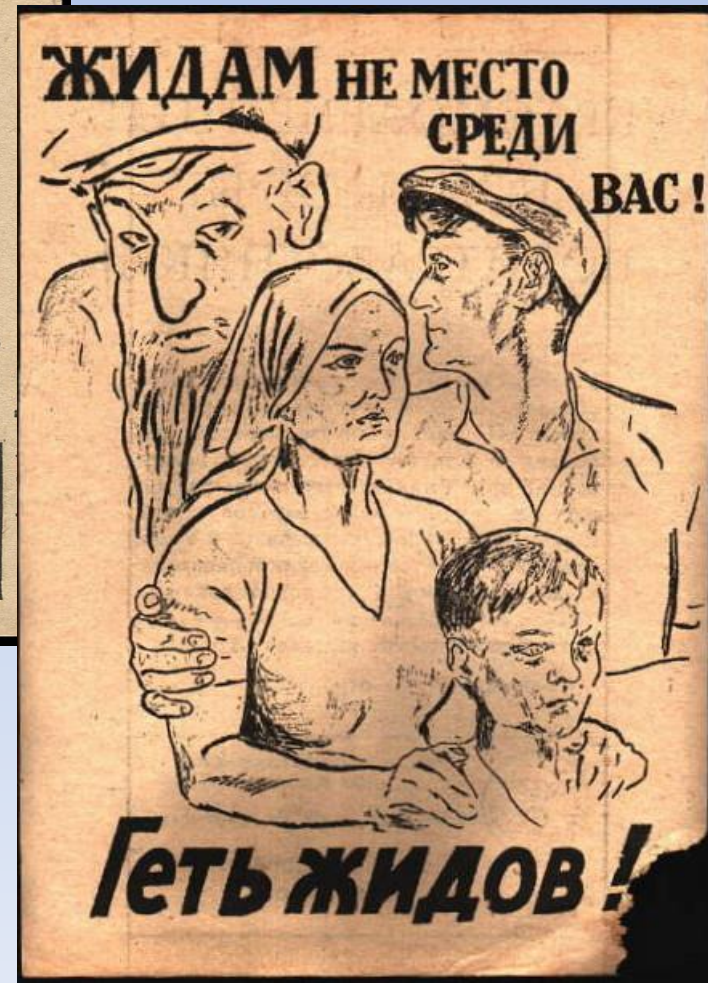
ANTISEMITIZAM

• Antisemitizam i antijudaizam

- pokršćavanje i asimilacija više nisu dovoljni
- nepromenljive fizičke karakteristike Jevreja (biološke razlike)
- „unutrašnji neprijatelji“ – Jevreji kao deo Evrope
- Darwinova teorija evolucije – opstanak jačih
- Pre nacističke Nemačke, mnogo jači antisemitizam postojao u Francuskoj (afeta Drajfus) i SSSR (pogromi po dolasku Staljina na vlast)
- nacistička Nemačka koristi mržnju prema Jevrejima kao uvod u Drugi svetski rat

PROPAGANDA

DEČAK U PRUGASTOJ PIDŽAMI

- Svesnost zločina u ime naroda? **Prva scena – bezbrižno detinjstvo i progon Jevreja**
- Škola kao agens socijalizacije
 - Gretel – od devojčice koja se igra lutkama i tek površno prati aktuelna zbivanja, do okorelog podržavaoca nacizma
 - Knjige – nema više pustolovnih knjiga, samo “istorijske” knjige i aktuelna dešavanja
- Naivnost dece i ljudi koji nisu direktno učestvovali u zločinima?

GETO U KRAKOWU

Getto zostanie pomniejszone, już
robią nowe przejścia i bramy.

Będzie getto A i B, dla pracujących
i nie pracujących. Nie mam pojęcia,
o co chodzi? Czemu mają jednych
od drugich oddzielać?

Nie pomieścimy się na tej małej
przestrzeni, więc znów coś się
szykuje, ale co? Z takimi pytaniami
zdegenerowani ludzie chodzą już
od paru dni

Stella Müller (Madej), lat 8

"The ghetto will be reduced in size, they have already been making new passages and gates. There is going to be ghetto A and ghetto B, for the working and non-working ones, respectively. I have no idea what this all is about. Why are they separating the first from the latter? We will never manage to cram on such a small area, so something is coming again. What is it this time? The people, all upset, have been asking these questions for the past few days."

– Stella Müller (Madej), aged 8

KL AUSCHWITZ II-BIRKENAU 1944. W DRODZE NA ŚMIERĆ
ON THE WAY TO DEATH

AUSCHWITZ BIRKENAU

KL AUSCHWITZ BYŁ NAJWIĘKSZYM NIEMIECKIM, NAZISTOWSKIM OBOZEM KONCENTRACYJNYM I OD 1942 R. MIEJSCEM MASOWEJ ZAGŁADY ŻYDÓW.

W LATACH 1940-1945 NAZIŚCI DEPORTOWALI DO NIEGO CO NAJMNIEJ 1 300 000 LUDZI:

1 100 000 ŻYDÓW,
140 000-150 000 POLAKÓW,
23 000 ROMÓW /CYGANÓW/,
15 000 SOWIECKICH JEŃCÓW WOJENNYCH,
25 000 WIĘZNIÓW INNYCH NARODOWOŚCI.

1 100 000 Z NICH PONIOSŁO ŚMIERĆ W AUSCHWITZ. OKOŁO 90 % OFIAR STANOWILI ŻYDZI, W WIĘKSZOŚCI ZAMORDOWANI PRZEZ ESESMANÓW W KOMORACH GAZOWYCH.

KL AUSCHWITZ WAS THE LARGEST NAZI GERMAN CONCENTRATION CAMP AND SINCE 1942 ALSO MASS EXTERMINATION CENTRE FOR JEWS.

IN THE YEARS 1940-1945, THE NAZIS DEPORTED AT LEAST 1,300,000 PEOPLE TO AUSCHWITZ:

1,100,000 JEWS,
140,000-150,000 POLES,
23,000 ROMA /GYPSIES/,
15,000 SOVIET PRISONERS OF WAR,
25,000 PRISONERS FROM OTHER ETHNIC GROUPS.

1,100,000 OF THESE PEOPLE DIED IN AUSCHWITZ. APPROXIMATELY 90% OF THE VICTIMS WERE JEWS. THE SS MURDERED THE MAJORITY OF THEM IN THE GAS CHAMBERS.

SZACUNKOWA LICZBA ŻYDÓW DEPORTOWANYCH DO KL AUSCHWITZ:
ESTIMATED NUMBER OF JEWS DEPORTED TO AUSCHWITZ:

430 000 Z WĘGIER / FROM HUNGARY
300 000 Z POLSKI / FROM POLAND
69 000 Z FRANCJI / FROM FRANCE
60 000 Z HOLANDII / FROM THE NETHERLANDS
55 000 Z GRECJI / FROM GREECE
46 000 Z PROTEKTORATU CZECH I MORAW
FROM THE PROTECTORATE OF BOHEMIA AND MORAVIA
27 000 ZE SŁOWACJI / FROM SLOVAKIA
25 000 Z BELGII / FROM BELGIUM
23 000 Z AUSTRII I NIEMIEC / FROM AUSTRIA AND GERMANY
10 000 Z JUGOSŁAWII / FROM YUGOSLAVIA
7 500 Z WŁOCH / FROM ITALY
690 Z NORWEGII / FROM NORWAY
ORAZ OKOŁO 34 000 OSÓB NARODOWOŚCI ŻYDOWSKIEJ
PRZYWIEZIONYCH Z INNYCH OBOZÓW KONCENTRACYJNYCH.
PLUS APPROXIMATELY 34 000 JEWISH INDIVIDUALS
TRANSFERRED FROM OTHER CONCENTRATION CAMPS.

IN THE USSR, 1941.

ŻYDZI W OBOZIE
JEWS IN THE TR

DEPORTACJA

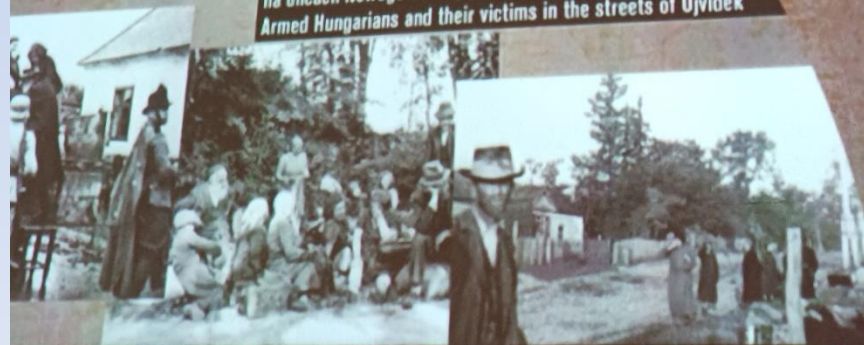
Obozowa orkiestra grała w tym miejscu marsze, które miały usprawnić przejście i przeliczanie więźniów wychodzących do pracy i powracających do obozu.

The camp orchestra had to assemble here to play marches while the prisoners filed past. This was to help prisoners' keep in step and make it easier to count them as

ניגנה תזמורת המחנה
מסרתם הייתה לרוץ את
ריס לעבודה וחזרתם

Magyar fegyveresek és áldozataik Újvidék utcáin
Węgierscy żołnierze wraz ze swoimi ofiarami
na ulicach Nowego Sadu (Újvidék)
Armed Hungarians and their victims in the streets of Újvidék

átóságok hontalan zsidókat deportálnak Kárpátaljáról Kamenyec Podolszkij térségébe
bezwłastnych Żydów z Rusi Zakarpackiej do obszaru Kamieńca Podolskiego, lato 1941r.
authorities are deporting "alien" Jews from Carpatho-Ruthenia to the region of Kamenets-Podolski

BIRKENAU

POSLEDICE 7.10.2023.

<https://edition.cnn.com/2023/10/31/politics/antisemitism-unstable-world-analysis/index.html>

**DA LI JE OSUDA IZRAELA ZBOG
ZLOČINA U GAZI I LIBANU
ANTISEMITSKA??!!**

**„KTO NIE PAMIĘTA HISTORII SKAZANY JEST
NA JEJ PONOWNE PRZEŻYCIE”**

GEORGE SANTAYANA

**“THOSE WHO DO NOT REMEMBER THE PAST
ARE CONDEMNED TO REPEAT IT”**

GEORGE SANTAYANA

NO FLASH

For our common safety
Ela zachowajmy wyjątkowe bezpieczeństwo
WZROK THE INFORMATION IS PROTECTED